

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з корейської філології

на тему:

ЯВИЩЕ ПОЛІСЕМІЇ У СУЧАСНІЙ КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

Студентки групи Пкор21-20
факультету східної і
слов'янської філології
Освітньої програми:
Корейська мова і література та
переклад, західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціальності 035.066 східні мови та
літератури (переклад включно)
перша – корейська
Семерніної Тіни Миколаївни

Науковий керівник: викл. Даліда А.В.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ПОЛІСЕМІЇ	5
1.1. Визначення терміну «полісемія» у сучасній лінгвістиці.....	5
1.2. Характеристика типів перенесень у полісемії	7
1.3. Явище полісемії в корейській мові.....	9
Висновки до розділу 1	10
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЯВИЩА ПОЛІСЕМІЇ У КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ	12
2.1 Аналіз полісемічних дієслів в корейській мові	12
2.2. Аналіз полісемічних іменників в корейській мові.....	16
2.3. Аналіз полісемічних прикметників в корейській мові.....	20
Висновки до розділу 2	23
ВИСНОВКИ	24
주석.....	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	27
ДОДАТКИ	28
ДОДАТОК А	28

ВСТУП

Полісемія є однією з цікавих та складних явищ мови, яке привертає увагу не лише лінгвістів, а й усіх, хто цікавиться вивченням мови та мовної комунікації. У сучасній лінгвістиці, питання полісемії має важливе значення, оскільки воно дозволяє краще розуміти та аналізувати механізми мовленнєвого сприйняття та тлумачення текстів.

Невпинний розвиток мови, постійне розширення та звуження значень слів робить дану тему **актуальною**, адже не можна недооцінювати важливість багатозначних слів, їх розуміння та вживання. Для правильного розуміння носіїв мови, та спілкування з ними, нам необхідно постійно звертати нашу увагу на полісемічні слова, адже через величезну кількість тлумачень одного слова, постає питання в адекватному перекладі багатозначних слів та їх правильному вживанні в контексті.

Полісемія, як явище мовної системи, привертає увагу вчених та дослідників усіх часів і епох. Це складне явище, що полягає у наявності кількох значень для одного й того ж слова або виразу, в яких кожне значення виникає внаслідок певних семантичних асоціацій та контекстуальних зв'язків.

Науковці, які займалися вивченням полісемії: Р. О. Якобсон, М. П. Кочерган, І. П. Ющук, М. Я. Плющ, С. О. Караман. Корейські вчені, які досліджували полісемію – Кім Мін Су (1981), Лі Йон Джу (1972), Лі Міну (2012)

Об'єктом дослідження є полісемічні слова в сучасній корейській мові.

Предметом дослідження виступають семантичні особливості багатозначних слів у корейській мові.

Матеріалом дослідження є багатозначні дієслова, іменники та прикметники в корейській мові.

Метою дослідження є визначення та вивчення особливостей функціонування полісемічних слів в корейській мові та зміни значень багатозначних слів на прикладах

різних частин мови. Для досягнення поставленої мети вирішуються наступні **завдання:**

- проаналізувати явище полісемії загалом і у корейському мовознавстві зокрема;
- визначити лексичні значення багатозначних слів;
- описати особливості перекладу полісемії у різних частинах мови.

Під час здійснення дослідження використовувалися такі **методи:**

- описовий метод використовувався для вивчення та опису характеристик різних частин корейської мови.
- метод компонентного аналізу використовувався для вивчення функціональних аспектів полісемії.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що незважаючи на вже здійсненні дослідження полісемії, завдяки багатому лексичному складу корейської мови, ми можемо доповнити попередні наукові роботи власними спостереженнями та результатами.

Практичне значення полягає в тому, що матеріали дослідження можна застосовувати не тільки для вивчення корейської мови, а й у викладанні таких навчальних дисциплін як лексикологія корейської мови, культура мовлення корейською мовою тощо.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, анотації, списку використаних джерел та додатку. Загальна кількість сторінок роботи 33 сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ПОЛІСЕМІЇ

1.1. Визначення терміну «полісемія» у сучасній лінгвістиці

У мові є слова з одним значенням, але частіше слова мають два і більше значень. Слова з одним значенням називають однозначними, або моносемічними, а слова з двома і більше значеннями – багатозначними, або полісемічними.

Полісемія – наявність різних лексичних значень у одного й того ж слова відповідно до різних контекстів. Так, наприклад, слово сопілка є моносемічним, бо воно має одне значення «український народний духовий музичний інструмент із дерева або очерету, що має форму порожнистої трубки з отворами», а слово поле – багатозначним, полісемічним, бо воно має в українській мові десять значень: 1) «безліса рівнина, рівний великий простір» (широке зелене поле); 2) «оброблювана під посів земля» (засівати поле, поле пшениці); 3) «значна площа, відведена під що–небудь» (поле аеродрому, футбольне поле); 4) «простір, у межах якого відбувається якась дія» (поле бою, поле сил тяжіння, магнітне поле); 5) «поприще, сфера діяльності» (поле діяльності, поле науки, поле культури); 6) «основа, на яку нанесено візерунок, зображення, напис тощо; фон, тло» (блакитне поле плаката, темне поле фотографії); 7) «смужка вздовж краю аркуша паперу, яка залишається чистою при написанні або друкуванні; берег» (позначки на полях книжки); 8) «відігнуті краї капелюха» (поля капелюха); 9) «родовище корисних копалин» (рудне поле); 10) «сукупність мовних одиниць, об'єднаних спільністю змісту» (лексико–семантичне поле, асоціативне поле слова, граматичне поле часу). Деякі слова мають більше двадцяти значень. Так, слово брати вживається в двадцяти двох, а йти – у тридцяти значеннях. Англійське to take тільки в безприйменниковому вживанні має п'ятдесят одне значення: «брати», «захоплювати», «привласнювати», «приймати», «розуміти», «орендувати». (Кочерган, 2001)

Більшість слів у тій чи іншій мірі багатозначні: зелений – «колір, середній між жовтим і блакитним» (зелений листок), «який заріс зеленню» (зелене поле),

«недозрілий» (зелене яблуко). Значення багатозначного слова конкретизується в словосполученні, в тексті. Багатозначні слова не слід сплутувати з омонімами, які звучать однаково, але мають різне походження й зовсім різне лексичне значення: міна (вираз обличчя) і міна (особливий вибуховий снаряд). (Ющук, 2012)

Найчастіше виділяють дві основні причини багатозначності. Перша є проявом принципу економії і зумовлена існуванням певного протиріччя між різноманітністю світу й обмеженістю ресурсів мови: мова не може постійно збагачуватись за рахунок появи нових слів, оскільки тоді її словниковий запас стане занадто громіздким і важким для користування. Тому, пізнаючи нові грані світу, ми змушені використовувати одне і те саме слово для позначення різних явищ, так чи інакше пов'язаних у нашій свідомості, переносячи назви з одного предмета (явища) на інші. Вже існуюче слово набуває нових значень і додаткових смислів. Друга причина багатозначності – сам характер людського мислення: узагальнення, властиве нашому мисленню, відображається в мові (у тому числі й у полісемії). Отже, багатозначність – це спосіб компактного зберігання в мові інформації про світ. (Мойсієнко, 2010)

Загалом полісемія дуже поширене явище в усіх мовах світу. Так, зокрема, за даними І.В. Арнольд, тисяча найуживаніших слів англійської мови має 25 тисяч значень. Окремі лексичні значення слова називають лексико–семантичними варіантами. Лексико–семантичні варіанти багатозначного слова мають семантичну спільність.

Деякі мовознавці, як, наприклад, Р.О. Якобсон, схильні вважати, що для кожного полісемічного слова можна вивести «загальне значення», однак реально, незважаючи на семантичний зв'язок між значеннями полісемічного слова, всі його значення об'єднати в одне загальне не можна, бо кожне зі значень співвідноситься з різними предметами, явищами тощо. (Кочерган, 2001)

У слові виділяються головне (первинне) і вторинні значення. Ці значення нерівноцінні за місцем у семантичній структурі слова і за характером взаємовідношення з контекстом. Головне значення слова є найменш залежним від контексту і найбільш загальним за змістом, тому слово в такому значенні має

найширшу системну сполучуваність. У словнику таке значення подається першим. (Мойсієнко, 2010)

Багатозначність слова розвивається на основі перенесення назви з одного предмета на інший. Нове значення є завжди переносним, похідним від первинного, мотивованим через пряме: хлопчик біжить і час біжить; ніс дитини і ніс човна. (Кочерган, 2001)

1.2. Характеристика типів перенесень у полісемії

Є три типи перенесення: за подібністю, за функцією і за суміжністю.

Перенесення найменувань за подібністю зовнішніх ознак, місця розташування, форми, смаку, функцій відбувається в результаті виникнення подібних асоціацій між предметом, що вже має назву, і новим, який її потребує. Перенесення такого типу називається метафоричним. (Мойсієнко, 2010)

Метафора за своєю суттю є прихованим порівнянням (скороченим порівнянням). Так, за подібністю з'явилися значення «кулястий плід окремих рослин на кінці стебла» в слові головка (головка маку, головка капусти), «відгалуження ріки» в слові рукав (рукав Дніпра), «місце, де сходяться дві зовнішні сторони якогось предмета» в слові ріг (ріг будинку, ріг вулиць), «нерухома відносно корпусу плоска поверхня літака, що підтримує його в повітрі під час польоту» в слові крило (крило літака). Метафоричним є перенесення назв тварин на людей: змія, лисиця, осел тощо.

Перенесення за функцією – перенесення, за якого речі можуть бути абсолютно різні, головне, щоб вони виконували однакові чи подібні функції. Так, наприклад, колись писали гусячим пером. Згодом цю функцію перебрав металевий предмет, який також було названо пером. Годинником називають не тільки механічний прилад, а й пісочний, водяний, сонячний, бо всі вони виконують одну функцію – визначають час. Функціональне перенесення є різновидом метафоричного, оскільки в його основі лежить також подібність, тільки не за формою, а за функцією. (Кочерган, 2001)

На відміну від метафоричних, метонімічні перенесення є більш регулярними і продуктивними. Можна виділити певні регулярні моделі, за якими найчастіше

відбуваються метонімічні перенесення в сучасній українській мові: дія – місце дії (вхід, зупинка), дія суб'єкт дії (керівництво – «дія за знач, керувати» і «керівники, керівний склад установи»; захист – «дія за знач, захищати», «сторона, яка захищає обвинуваченого під час суду» і «ті, хто у складі спортивної команди захищають якусь ділянку ігрового поля»), приміщення – його вміст (аудиторія слухає), посуд – його вміст (випити чашку), матеріал – виріб із нього (кришталь – «особливий вид скла» і «посуд, виріб із цього скла»; золото – «м'який, ковкий метал» і «вироби з цього металу»), населений пункт – його жителі (місто працює), ім'я автора – його твір (читати Кафку) та безліч інших. (Мойсієнко, 2010)

Із перенесенням пов'язані такі явища, як **розширення** і **звуження** значення. Слово стріляти спершу мало значення «випускати стріли», згодом, коли було винайдено інші види зброї, розширило своє значення до сучасного «робити постріли».

Ще частіше доводиться стикатися з випадками звуження значення. Слово пиво, яке утворене від пити, означало все, що можна пити, а тепер означає особливий напій. Слово балик у татарській мові означає «риба», тоді як у нас воно вживається у звуженому значенні «просолена і прив'ялена (інколи ще й прокопчена) спинка великої красної риби». Слово квас використовувалося на позначення всього квасного (кислого), тепер воно означає «кислуватий напій, який готують із житнього хліба або житнього борошна з солодом». Англ. room спершу позначало простір, а тепер кімнату, meat мало значення «їжа загалом», а тепер – «м'ясо».

Значення багатозначного слова реалізуються в контексті (пшеничне поле, футбольне поле, поле в шкільному зошиті, капелюх з широкими полями, поле його інтересів, лексико–семантичне поле), у тому числі ситуативному (слово поле у фразі мокре поле матиме різні значення в селі під час сівби і на міському стадіоні). Основне значення слова є найменш контекстно зумовленим. Переносні значення залежать від контексту більшою мірою. Дуже часто значення слів, особливо дієслів, визначається граматичним контекстом, тобто різні значення слова мають різні граматичні поширювачі. Так, слово йти в прямому значенні вимагає поширювача – обставину місця (йти додому), у значенні «функціонувати» – обставину способу дії (годинник іде точно), у значенні «личити» – додаток у давальному відмінку (сукня вам іде).

Переносне значення слова треба відрізнити від переносного вживання, або okazіонального значення (від лат. *occasionalis* «випадковий»), тобто випадкового, не загальноприйнятого вживання слова в якомусь значенні. Наприклад, дівчину хтось може назвати кізочкою, хлопчика – шнурком, але такі значення не є загальноприйнятими і не зафіксовані в словниках. Вони є фактами мовлення, а не мови. На відміну від okazіональних значень переносні значення є одиницями мови і зафіксовані в словниках (Кочерган, 2001)

1.3. Явище полісемії в корейській мові

Більшість слів в корейській мові мають не одне значення, тобто вони є полісемічними – 다의어

Типовий вид переносу – метафоричний перенос, який базується на подібності предметів чи явищ. Тобто метафоричний перенос здійснюється на основі зовнішньої схожості (форма, смак, колір, місцеположення). Нове значення слова – це результат асоціативного ряду. Це гарно помітно на прикладі з такими частинами тіла: 손 – «рука», 발 – «ступні», 다리 – «нога», 귀 – «вухо». Також 손 може бути в значенні «годинникової стрілки», а 귀 в значенні «вушка голки».

Функціональний перенос має багато спільного з метафоричним, так як базується на подібності. Але все ж таким головна відмінність функціонального переносу від метафоричного в тому, що метафоричний перенос ґрунтується на матеріальній подібності: колір, форма, характер рухів, тобто на тому, що сприймають наші органи чуття (особливо зір). А при функціональному переносі речі можуть бути абсолютно різні за формою кольором і т. д. Один з прикладів функціонального переносу в корейській мові слово «нога» – «다리». Адже використовується в різних словосполученнях:

사람의 다리 – «людська нога»

책상의 다리 – «ніжка столу»

Тобто в даному прикладі гарно продемонстровано те, як, на відміну від метафоричного, тут залишається подібність за функціональною ознакою.

Наступний приклад за функцією годинник: це прилад, який визначає час. Слово 시계 означає «годинник». Так називають прилади для відліку часу, бо всі вони виконують одну функцію – визначають час: 디지털 시계 – «електронний годинник», 기계식 시계 – «механічний годинник», 모래시계 – «пісочний годинник», 해시계 – «сонячний годинник».

Як вже було вище згадано, 손 в корейській мові, це «рука», але також може бути у значенні:

신체의 일부 – «частина руки від зап'ястка до плеча», 손과 팔의 총진 – «частина тіла», 일한 사람 – «працююча людина», 교제 관계 – «дружні відносини».

Або ж наприклад значення слова 가다 – «йти», «ходити», «їхати», у значенні: 시간 또는 시기의 바뀜 – зміна часу, або періоду (여름이 다 갔다 – закінчилось літо), 상태의 병화 – зміна стану (맛이 갔다 – зник смак). (Пан, 2012)

Висновки до розділу 1

У першому розділі нашої курсової роботи ми розглянули основні аспекти полісемії як мовного явища. Ми дали визначення поняттю полісемія – явище при якому слова має безліч лексичних значень відповідно до контексту. Це дозволяє виражати різноманітні ідеї та концепції за допомогою обмеженого словникового запасу.

Значення полісемічних слів формуються через семантичні асоціації та контекстуальні зв'язки, тож контекст надзвичайно важливий для тлумачення того чи іншого багатозначного слова.

Розглянули типи полісемії: за подібністю, за функцією та суміжністю. Багатозначність часто виникає внаслідок метафоричних перенесень, які в мові базуються на подібності за різними ознаками, такими як форма, функція, колір та інші.

Метафора використовується для передачі назв явищ або предметів через їхню подібність, що базується на відмінних характеристиках.

Метонімія, у свою чергу, переносить назви явищ або предметів за їхньою суміжністю, що може базуватись на зовнішньому або внутрішньому зв'язку між ними. Наприклад, вона може виникнути зі зв'язку між предметом та матеріалом, з якого він зроблений, або між автором і його твором.

Метафора та метонімія є необхідними елементами мови для її повноцінного функціонування, оскільки вони дозволяють виразити складні концепції та ідеї через використання образних засобів.

Ми вияснили, що виділяють головне та вторинні значення слова. Головне значення найменше залежить від контексту, а вторинні навпаки, реалізуються лише в контексті. Тож з головного слова походять вторинні значення і всі вони певним чином пов'язані між собою. Тож в першому розділі ми поглибили наші знання про полісемію як про важливий аспект мовної структури.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ ЯВИЩА ПОЛІСЕМІЇ У КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

2.1 Аналіз полісемічних дієслів в корейській мові

В корейській мові існує багато дієслів, які широко застосовуються у повсякденному мовленні. Їх вживання з іншими частинами мови залежить від контексту, в якому вони використовуються.

Тож давайте розглянемо декілька прикладів вживання полісемічних дієслів:

1. 돌리다 – крутити, вертіти, міняти напрям, пускати в хід

1.1. Переводити погляд на щось інше

등을 돌리다 – відвертатися;

눈을 돌리다 – переводити погляд;

고개를 돌리다 – повертати голову;

1.2. Говорити не напрома, щоб не зіпсувати настрої співбесіднику

말을 돌리다 – міняти тему розмови;

1.3. Змусити змінити думку

마음을 돌리다 – змінити думку;

1.4. 숨을 돌리다 – перевести подих, зібратись з духом;

1.5. 책임감을 남에게 돌리다 – перекладати відповідальність на когось.

(Електронний словник корейської мови Naver)

2. 풀다 – вирішувати, знімати, розплутувати, вивільнятися,

розпаковувати

2.1. Вирішувати

우리 다 같이 문제를 풀었어요. – Ми разом вирішили проблему;

2.2. Розпустити (в даному випадку волосся)

머리를 풀고 자요. – Сплю, розпустивши волосся;

2.3. Позбутися психологічно чогось

스트레스를 풀려고 노래방에 왔어요. – Прийшов до караоке бару, щоб зняти стрес;

2.4. Розпакувати

소포를 풀었어요. – Розпакував (відкрив) посилку;

된장을 풀어서 찌개를 만드어요. – Розкрив соєву пасту і приготував рагу;

2.5. Звільнити дихання

코를 풀어요. – Сякатися;

2.6. Позбутися фізично чогось

가방을 풀었어요. – Скинути сумку. (Електронний словник корейської мови Naver)

3. 감다 – закрити, мити, обмотати

3.1. 눈을 감다 – заплющити очі;

3.2. 머리를 감다 – мити голову (волосся);

3.3. 붕대를 감다 – накласти пов'язку. (Електронний словник корейської мови Naver)

Naver)

4. 막다 – закритий, перекритий

4.1. Закривати дорогу, прохід, отвір

길을 막다 – перешкоджати дорогу, затор;

입을 막다 – закрити рот;

숨이 막히다 – захоплює подих.

4.2. Перепона для проходження чогось, або когось

뚝이 막히다 – запор. (Електронний словник корейської мови Naver)

5. 빠지다 – падати, тонути

5.1. 이가 빠지다 – випав зуб;

5.2. 강에 빠지다 – тонути в річці;

5.3. 위험에 빠지다 – бути в небезпеці;

5.4. 사랑에 빠지다 – закохуватися.

В прикладі 5.4. 사랑에 빠지다 дослівно перекладається як «впасти в кохання».
(Електронний словник корейської мови Naver)

6. 보다 – дивитися, здавати (екзамен), читати

6.1. 어제 재미있는 드라마를 봤어요. – Вчора дивився цікаву дораму;

6.2. 시험을 잘 보기 위해서 열심히 준비했어요. – Старанно готувався, щоб гарно здати іспит;

6.3. 민수가 신문을 봐요. – Мінсу читає (дивиться) газету. (Електронний словник корейської мови Naver)

7. 기르다 – ростити

7.1. 아이를 기르다 – виховувати дитину;

7.2. 미를 기르다 – розвивати інтерес;

7.3. Робити так, щоб росло волосся, вуса і тд.

머리를 기르다 – відрощувати волосся;

7.4. Доглядати за твариною або рослиною

개를 기르다 – ростити собаку;

채소를 기르다 – вирощувати овочі;

7.5. Запустити хворобу, не лікуватися аж поки не стане пізно

영수는 병원에 안 가고 병을 기르더니 결국 제대로 치료도 못 받고 죽었다. –

Йонсу не звернувся до лікаря, захворів і помер без лікування. (Електронний словник корейської мови Naver)

8. 받다 – отримати

8.1. Брати те, що дає чи присилає інша людина

선물을 받다 – отримати подарунок;

8.2. Отримати психологічну реакцію від іншої людини

인정을 받다 – отримати визнання;

주목을 받다 – отримати увагу;

8.3. Отримати оцінку або науковий ступінь

만점을 받다 – отримати найвищий бал;

8.4. Купувати велику кількість товару, щоб потім продати

물건을 받다 – отримати товари;

8.5. Зловити якусь річ

공을 받다 – зловити м'яч;

8.6. Наслідки

나쁜 결과를 받다 – отримати поганий результат;

8.7. 날을 받다 – (ідіома) визначити дату весілля;

8.8. 말을 받다 – підтримати розмову;

8.9. 전화를 받다 – відповісти на дзвінок (дослівно: отримати дзвінок).

(Електронний словник корейської мови Naver)

9. 먹다 – їсти

9.1. Вводити їжу до шлунку через рот

음식을 먹다 – їсти;

9.2. Курити сигарети або наркотичні засоби

담배를 먹다 – курити;

9.3. Приймати медичні препарати

약을 먹다 – приймати ліки;

9.4. Досягти певного віку

나이 먹다 – стати старшим;

9.5. Відчувати певні емоції та почуття

9.6. 앙심을 먹다 – помститися;

9.7. Вдихати дим, газ, повітря

공기를 먹다 – дихати. (Електронний словник корейської мови Naver)

Отже, проаналізувавши ці приклади ми бачимо, що полісемантичність даних дієслів залежить від того чи є вони перехідними або неперехідними. Також від контексту залежить зміна значень дієслів, тобто вони можуть мати декілька дериваційних значень.

2.2. Аналіз полісемічних іменників в корейській мові

На прикладах нижче показано зміни значень корейських іменників, що дозволяє нам стверджувати, що значення полісемічних слів взаємопов'язані контекстом.

1. 바람 – вітер, флірт (зрада)

1.1. Вітер

바람이 세다 – вітряний;

바람을 쐬다 – вдихати;

바람이 불다 – дме вітер;

1.2. Флірт, зрада

바람을 피우다 – зраджувати.

У прикладі 1.2. слово 바람 вживається в значенні «вітряна людина».

(Електронний словник корейської мови Naver)

2. 머리 – голова, волосся, розум

2.1. Верхня частина людського тіла, яка починається від шиї

머리가 자주 아프다 – Дуже часто болить голова;

2.2. Здатність мислити

똑똑한 머리 – букв.: розумна голова;

2.3. Волосся, зачіска

머리가 길다 – довге волосся;

당신의 머리 모양이 마음에 들다 – Мені подобається твоя зачіска;

2.4. Людина, що веде інших, головний

머리가 되다 – ставати головним;

2.5. Початок чогось

머리와 끝 – початок та кінець;

2.6. Передня або верхня частина чогось

기차의 머리 – початок потягу;

2.7. 머리로 암산하다 – лічити (рахувати) в думках (про себе). (Електронний словник корейської мови Naver)

3. 마음 – настрій, серце, душа, характер, бажання

3.1. Серце – орган людського тіла

마음의 병 – хвороби серця;

3.2. Душа, характер

마음이 통하다 – зійтись характерами;

마음이 가볍다 – легко на душі;

마음이 넓다 – щедрий, великодушний;

마음속에 – в душі, глибоко в серці;

3.3. Бажання, інтерес, настрій

마음이 없다 – немає бажання, інтересу;

마음 먹다 – вирішити, наважитись;

마음대로 – як забажаєш;

3.4. Почуття або настрій

슬픈 마음 – сумний настрій;

마음 잡다 – заспокоїти себе;

마음에 걸리다 – мати хвилювання;

3.5. 마음에 들다 – (ідіома) бути до душі, подобатися. (Електронний словник корейської мови Naver)

4. 손 – рука, пальці, робочі руки

4.1. Частина тіла в кінці зап'ястя, рука

손과 발 – руки та ноги;

손을 잡다 – співпрацювати, діяти рука об руку;

4.2. Рука, палець

손에 반지를 끼다 – одягати обручку на руку (на палець);

4.3. Людина, котра працює

손이 많다 – багато робочої сили (робочих рук);

4.4. 손이 크다 – щедрий (дослівно: великі руки). (Електронний словник корейської мови Naver)

5. 가슴 – грудна клітина, груди, серце, душа, частина одягу, яка прикриває тіло від шиї до живота

5.1. Передня частина тулуба від шиї до живота

가슴에 안다 – притискати до грудей, до серця (обіймати);

5.2. Одяг або елементи одягу на передній частині тулуба

가슴 이름표 – бейдж з іменем;

5.3. Душа або почуття

가슴이 아프다 – болить серце (душа);

가슴을 치다 – бити себе в груди, бути у великому горі 가슴이 좁다 – не розуміти інших;

가슴이 타다 – не знаходити собі місця;

기뻐서 가슴이 된다 – серце стрибає від радощів;

5.4. Жіночі груди

가슴이 크다 – великі груди;

5.5. Серце або легені людини

가슴 고동 – пульс. (Електронний словник корейської мови Naver)

6. 다리 – нога (людська) ніжка меблі (стіл, стілець) дуга в окулярах

6.1. Нижня кінцівка тіла людини або тварини, за допомогою якої можна стояти, ходити та бігати

다리를 다치다 – поранити ногу;

6.2. Частина будь-якого предмету, прикріплена знизу як підставка, завдяки якій цей предмет не торкається підлоги або землі

책상 다리 – ніжка столу;

6.3. Орган в кальмара, за допомогою якого він полює та плаває.

오징어 다리 – щупальця кальмара;

6.4. Частина оправы окуляр, яка кріпиться з обох сторін і утримує окуляри за вухами

다리가 부러진 안경 – зламана дуга в окулярах. (Електронний словник корейської мови Naver)

7. **영망이다** – жах, безлад

7.1. 그는 문법이 영망이다 – його граматики жахлива

7.2. 그의 방이 영망이다 – в його кімнаті безлад (Електронний словник корейської мови Naver)

8. **목** – шия, горло, голос

8.1. Вузька частина тіла яка поєднує тулуб та голову

목이 뻣뻣하다 – закам'яніла шия від напруження або довгого сидіння у одній позі;

8.2. Горло

목 마르다 – сухість у горлі;

목이 따끔거리다 – першіння в горлі;

8.3. Звуки, які виходять з горла, голос.

목이 쉬다 – зірвати голос;

목이 가라앉다 – сів голос;

8.4. Частина предметів, які схожі на горло

병 목 – горло пляшки;

8.5. Місце або дорога, де гарно йде торгівля

길이 갈리는 목 – вулиця, прохід;

8.6. 목을 걸다 – ідіома: ризикувати життям (дослівно: ризикувати головою).

(Електронний словник корейської мови Naver)

9. **불** – вогонь, світло

9.1. 불을 피우다 – запалити вогонь

9.2. 불을 켜다/끄다 – увімкнути/вимкнути світло. (Електронний словник корейської мови Naver)

2.3. Аналіз полісемічних прикметників в корейській мові

Зараз на прикладах з прикметниками ми побачимо зв'язок між різними значеннями слова, які є похідними і мають смислові відношення до первинного значення.

Однак похідні значення, що позначають нові предмети чи явища, мають смислове відношення до первинного значення. Далі ми розглянемо зміни значень в корейських полісемічних прикметниках, які демонструють наявність зв'язку між різними значеннями слова.

Тож давайте розглянемо декілька прикладів вживання полісемічних прикметників:

1. 크다 – великий

1.1. Великий (довжина, ширина, висота, об'єм)

키가 크다 – високий зріст;

집이 크다 – великий будинок;

1.2. Великий (про одяг та взуття)

신발이 크다 – велике взуття;

1.3. Значний (масштаб, ступінь, сила)

사랑이 크다 – велике кохання;

큰 변화 – великі зміни;

1.4. Численний (сума грошей) або високий (одиниця)

이 아르바이트는 시급이 큰 편이라 학생들 사이에서 인기가 많다 – Ця робота популярна серед студентів, адже погодинна оплата висока;

1.5. Сильний (звук)

소리가 크다 – голосно, вголос;

1.6. Високий ступінь прояву

피해가 크다 – сильне руйнування;

영향이 크다 – великий вплив;

1.7. Широкий (душа та кругозір)

지수는 통이 커서 어지간한 일에는 화를 내거나 얼굴을 붉히지 않는다 – Джісу

має велике серце, тому ніколи не злиться і не соромиться ;

1.8. Серйозний злочин або провина

큰 잘못 – велика помилка. (Електронний словник корейської мови Naver)

2. 맞다 – бути вірним, бути правильним

2.1. Безпомилковий (як відповідь)

맞는 답 – правильна відповідь

2.2. Не мати розбіжностей з почуттями, словами, фактами

말이 맞다 – вірні слова;

2.3. Відповідати стандарту

사가지가 맞다 – розмір підходить

2.4. 적성에 맞다 – той, що відповідає здібностям, талантам. (Електронний

словник корейської мови Naver)

3. 복잡하다 – складний, заплутаний, переповнений, перенавантажений

3.1. Настільки заплутаний, що важко розібратись (про почуття, думки, справи)

머리가 복잡하다 – ідіома: забита голова;

3.2. Складний фізично

복잡한 일 – складна робота;

3.3. Скупчення в одному місці

길이 복잡하다 – затори на дорогах (забиті, переповнені дороги). (Електронний

словник корейської мови Naver)

4. 멀다 – далекий

4.1. Відстань

먼 바다 – далеке море;

4.2. Час

먼 과거 – далеке минуле;

4.3. Далекий до якогось певного рівня

지수 성적을 따라잡으려면 아직 한참 멀었지 – попереду довгий шлях, щоб наздогнати Джису;

4.4. Ще залишається час до чогось

수업이 끝나려면 세 시간이나 남았으니 아직 한참 멀었어 – до кінця уроку ще 3 години, тож не скоро;

4.5. Не близькі стосунки

촌수가 멀다 – далекі родичі. (Електронний словник корейської мови Naver)

5. 깊다 – глибокий

5.1. Той, що має велику відстань до дна, або до зовнішньої сторони

바다가 깊다 – глибоке море;

깊은 숲 – густий ліс;

5.2. Густий та щільний

깊은 안개 – густий туман;

5.3. Розсудливий та не легковажний

마음이 깊다 – глибокий та серйозний;

민준이는 사려가 깊은 사람으로 상대방을 먼저 생각하여 배려하는 마음씨를 지녔다. – Мінджу розсудливий, уважний та думає спочатку про інших;

5.4. Значний за мірою або ступенем

관계가 깊다 – глибокі міцні стосунки;

5.5. Протягом певного часу

유래가 깊다 – глибоке, давнє походження. (Електронний словник корейської мови Naver)

Висновки до розділу 2

У другому розділі ми дослідили багатозначність іменників, прикметників та дієслів і побачили як розширюється значення слова в залежності від контексту, в якому воно вживається.

Дієслова та іменники складають більшу частину багатозначної лексики і мають більше похідних значень від одного слова. Прикметники ж у свою чергу рідше бувають полісемічними і мають менше похідних значень ніж дієслова та прикметники.

В другому розділі ми розглянули такі багатозначні слова: *깊다* – *глибокий*; *멀다* – *далекий*; *복잡하다* – *складний, заплутаний, переповнений, перенавантажений*; *크다* – *великий*; *맞다* – *бути вірним, бути правильним*; *불* – *вогонь, світло*; *다리* – *нога (людська) ніжка меблі (стіл, стілець) дуга в окулярах*; *목* – *шия, горло, голос*; *가슴* – *грудна клітина, груди, серце, душа, частина одягу, яка прикриває тіло від шиї до живота*; *엉망이다* – *жах, безлад*; *손* – *рука, пальці, робочі руки*; *머리* – *голова, волосся, розум*; *마음* – *настрій, серце, душа, характер, бажання*; *바람* – *вітер, флірт (зрада)*; *받다* – *отримати*; *먹다* – *їсти*; *기르다* – *ростити*; *보다* – *дивитися, здавати (екзамен), читати*; *빠지다* – *падати, тонути*; *풀다* – *вирішувати, знімати, розплутувати, вивільнятися, розпаковувати*; *막다* – *закритий, перекритий*; *감다* – *закрити, мити, обмотати*; *돌리다* – *крутити, вертіти, міняти напрям, пускати в хід*.

Багатозначні слова у корейській мові поширене явище, без якого неможливо обійтись при вивченні корейської мови.

ВИСНОВКИ

Полісемія є складним явищем мови, яке вимагає уважного аналізу та розуміння механізмів формування різних значень слів. Мета даної курсової роботи полягала у визначенні полісемії корейської мови та аналізі змін лексичних значень багатозначних слів, які належать до різних частин мови.

Під час аналізу ми досліджували первинні та вторинні значення слова та з'ясували, що вторинні значення походять від первинного та найбільше залежать від контексту, в той час як первинне значення – самостійне.

Були представлені приклади полісемії в різних частинах мови та як вони вживаються відповідно до контексту. В роботі ми використовували описовий метод та метод компонентного аналізу.

Ми дослідили як відбуваються зміни в багатозначних словах в залежності від контексту: дієслова (*돌리다, 풀다, 감다, 보다, 기르다, 막다, 빠지다, 받다, 먹다*), іменників (*바람, 머리, 마음, 손, 가슴, 다리, 목*) та прикметників (*크다, 맞다, 복잡하다, 멀다, 깊다*). На прикладі даних слів ми вияснили, що полісемія формується на схожості за формою, кольором, смаком, положенням і т. д. І важливу роль тут відіграють метонімія та метафора, які є необхідними елементами і дозволяють виражати складні конструкції за допомогою образних засобів. Наприклад «годинник», прилад який визначає час, корейською мовою буде «시계». 디지털 시계 – «електронний годинник», 기계식 시계 – «механічний годинник», 모래시계 – «пісочний годинник», 해시계 – «сонячний годинник».

Під час дослідження ми виявили, що явище полісемія притаманне різним частинам мови – дієсловам, прикметникам та іменникам. Це свідчить про її широке застосування та вагомий вплив на мову. Також ми дослідили важливість контексту для розуміння полісемічних слів та при їх адекватному перекладі, так як саме в контексті відкривається вся потрібна інформація. При перекладі полісемічної лексики у багатьох випадках необхідним є використання тлумачних словників, в яких містяться приклади вживання багатьох багатозначних слів.

Результати цієї роботи підтверджують актуальність вивчення багатозначних слів в корейській мові. Багатозначні слова займають значну частину словникового запасу корейської мови, і їх неправильне використання може зіпсувати речення та заплутати перекладача. Тож дослідження полісемії в корейській мові є ключовим для використання та точного перекладу багатозначних слів, а розуміння особливостей полісемічних слів є базою в спілкуванні з носіями корейської мови.

Наше дослідження має практичне значення для мовного аналізу, перекладу, вивчення та викладання мови, а також для покращення мовленнєвих навичок та розуміння культури іншої країни.

Це дослідження підкреслює важливість полісемії як ключового аспекту мовної структури та надає підґрунтя для подальших досліджень у цій області.

주석

이 논문의 제목은 "다의어"입니다. 논문의 목적은 한국어의 동사, 명사, 형용사 등의 다의어를 연구하는 것입니다. 다의성의 이론적이고 실천적인 측면과 이러한 현상을 일으키는 요인을 검토한다.

한국어에서 다의어 현상의 본질을 밝히고, 어휘적 의미의 다의어 유형을 고찰한다. 다의어의 종류와 한국어에서 어휘 의미의 변화가 어떻게 일어나는지 설명합니다. 본 논문은 서론, 2 장, 결론, 참고 및 사용된 자료 목록으로 구성되어 있습니다.

1 장은 한국어에서 다의어의 이론적 측면과 기능적 특성을 검토합니다.

또한, 품사별 한국어 다의어 기능을 문맥에 따라 다른 예를 들어 강조하고 있다.

어휘적 의미가 어떻게 변하는지 설명합니다.

2 장에서는 다의어의 사용 예와 그 특징을 검토합니다. 맥락도 중요한 측면이다. 다의어의 이해와 번역은 문맥에 따라 달라집니다. 우리는 다의성이 연구되어야 할 매우 중요한 주제라는 결론에 도달했습니다. 다의어는 한국어에서 매우 중요한 역할을 하며, 다의어를 아는 것은 한국인과의 의사소통에 도움이 됩니다.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Кочерган М.П. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Київ: "Академія" 2001. 368 с.
- Пан Л.А. Лексикологія корейської мови. Ташкент, 2012. – 123 с.
- Мойсієнко А. К., Бас–Кононенко О. В., Бондаренко, Мосенкіс Ю. Л., Гапченко О. А., Кравченко Л. О. ... Сидоренко О. М. (2010). Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика: підручник. Київ: «Знання».
- Хо Сун Чоль, Чечельницька І. (2019). Корейсько–український словник. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.
- Ющук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови.– К.: Освіта, 2012.– 270 с
- Ющук І. П. (2000). Вступ до мовознавства. Навчальний посібник. Київ: «Рута».
- Корейсько–український словник
<https://www.dict.com/%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%B8%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B8>
- Електронний словник корейської мови Naver <https://korean.dict.naver.com/koendict/>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Словник багатозначних слів, використаних у роботі

№ з/п	Первинне значення	Вторинні значення
1.	돌리다 – крутити, вертїти, мїняти напрям, пускати в хїд	등을 돌리다 – вїдвертатися; 눈을 돌리다 – переводити погляд; 고개를 돌리다 – повертати голову; 말을 돌리다 – мїняти тему розмови; 마음을 돌리다 – змїнити думку; 숨을 돌리다 – перевести подих, зїратись з духом; 책임감을 남에게 돌리다 – перекладати вїдповїдальнїсть на когось.
2.	풀다 – вїрїшувати, знїмати, розплутувати, вивїльнятися, розпаковувати	우리 다 같이 문제를 풀었어요. – Ми разом вїрїшили проблему; 머리를 풀고 자요. – Сплю, розпустивши волосся; 스트레스를 풀려고 노래방에 왔어요. – Прийшов до караоке бару, щоб зняти стрес; 소포를 풀었어요. – Розпакував (вїдкрив) посилку; 된장을 풀어서 찌개를 만들어요. – Розкрив соєву пасту і приготував рагу; 코를 풀어요. – Сякатися; 가방을 풀었어요. – Скинути сумку.
3.	감다 – закрити, мити, обмотати	눈을 감다 – заплющити очї; 머리를 감다 – мити голову (волосся); 붕대를 감다 – накласти пов'язку
4.	보다 – дивитися, здавати (екзамен), читати	어제 재미있는 드라마를 봤어요. – Вчора дивився цікаву дораму;

		<p>시험을 잘 보기 위해서 열심히 준비했어요. – Старанно готувався, щоб гарно здати іспит;</p> <p>민수가 신문을 봐요. – Мінсу читає (дивиться) газету.</p>
5.	기르다 – виховувати, вирощувати, відрощувати	<p>아이를 기르다 – виховувати дитину ;</p> <p>미를 기르다 – розвивати інтерес ;</p> <p>머리를 기르다 – відрощувати волосся;</p> <p>개를 그르다 – ростити собаку;</p> <p>채소를 기르다 – вирощувати овочі;</p> <p>영수는 병원에 안 가고 병을 기르더니 결국 제대로 치료도 못 받고 죽었다. – Ёнсу не звернувся до лікаря, захворів і помер без лікування.</p>
6.	막다 – закритий, перекритий	<p>길을 막다 – перешкоджати дорогу, затор;</p> <p>입을 막다 – закрити рот;</p> <p>숨이 막히다 – захоплює подих;</p> <p>똥이 막히다 – запор.</p>
7.	빠지다 – падати, тонути	<p>이가 빠지다 – випав зуб;</p> <p>강에 빠지다 – тонути в річці;</p> <p>위험에 빠지다 – бути в небезпеці;</p> <p>사랑에 빠지다 – закохуватися.</p>
8.	받다 – брати, отримувати	<p>선물을 받다 – отримати подарунок;</p> <p>인정을 받다 – отримати визнання;</p> <p>주목을 받다 – отримати увагу;</p> <p>만점을 받다 – отримати найвищий бал;</p> <p>물건을 받다 – отримати товари;</p> <p>공을 받다 – зловити м'яч;</p> <p>나쁜 결과를 받다 – отримати поганий результат;</p> <p>날을 받다 – (ідіома) визначити дату весілля;</p>

		<p>말을 받다 – підтримати розмову; 전화를 받다 – відповісти на дзвінок (дослівно: отримати дзвінок).</p>
9.	먹다 – їсти, приймати	<p>음식을 먹다 – їсти; 담배를 먹다 – курити; 약을 먹다 – приймати ліки; 나이 먹다 – стати старшим; 앙심을 먹다 – помститися; 공기를 먹다 – дихати.</p>
10.	바람 – вітер, флірт (зрада)	<p>바람이 세다 – вітряний; 바람을 쐬다 – вдихати; 바람이 불다 – дме вітер; 바람을 피우다 – зраджувати</p>
11.	머리 – голова, волосся, розум, бути головним, початок	<p>머리가 자주 아픈다 – Дуже часто болить голова; 똑똑한 머리 – букв.: розумна голова; 머리가 길다 – довге волосся; 당신의 머리 모양이 마음에 들다 – Мені подобається твоя зачіска; 머리가 되다 – ставати головним; 머리와 끝 – початок та кінець; 기차의 머리 – початок потягу; 머리로 암산하다 – лічити (рахувати) в думках (про себе).</p>
12.	마음 – настрій, серце, душа, характер, бажання	<p>마음의 병 – хвороби серця; 마음이 통하다 – зійтись характерами; 마음이 가볍다 – легко на душі; 마음이 넓다 – щедрий, великодушний; 마음속에 – в душі, глибоко в серці; 마음이 없다 – немає бажання, інтересу; 마음 먹다 – вирішити, наважитись;</p>

		<p>마음대로 – як забажаєш; 슬픈 마음 – сумний настрій; 마음 잡다 – заспокоїти себе; 마음에 걸리다 – мати хвилювання; 마음에 들다 – (ідіома) бути до душі, подобатися.</p>
13.	손 – рука, пальці, робочі руки	<p>손과 발 – руки та ноги; 손을 잡다 – співпрацювати, діяти рука об руку; 손에 반지를 끼다 – одягати обручку на руку (на палець); 손이 많다 – багато робочої сили (робочих рук); 손이 크다 – щедрий (дослівно: великі руки).</p>
14.	가슴 – грудна клітина, груди, серце, душа, частина одягу, яка прикриває тіло від шиї до живота	<p>가슴에 안다 – притискати до грудей, до серця (обіймати); 가슴 이름표 – бейдж з іменем; 가슴이 아프다 – болить серце (душа); 가슴을 치다 – бити себе в груди, бути у великому горі; 가슴이 좁다 – не розуміти інших; 가슴이 타다 – не знаходити собі місця; 기뻐서 가슴이 된다 – серце стрибає від радощів; 가슴이 크다 – великі груди; 가슴 고동 – пульс.</p>
15.	다리 – нога (людська) ніжка меблі (стіл, стілець) дуга в окулярах	<p>다리를 다치다 – поранити ногу; 책상 다리 – ніжка столу; 오징어 다리 – щупальця кальмара; 다리가 부러진 안경 – зламана дуга в окулярах.</p>

16.	엉망이다 – жах, безлад	그는 문법이 엉망이다 – його граматики жахлива; 그이 방이 엉망이다 – в його кімнаті безлад
17.	목 – шия, горло, голос	목이 뻣뻣하다 – закам’яніла шия від напруження або довгого сидіння у одній позі; 목 마르다 – сухість у горлі; 목이 따끔거리다 – першіння в горлі; 목이 쉬다 – зірвати голос; 목이 가라앉다 – сів голос; 병 목 – горло пляшки; 길이 갈리는 목 – вулиця, прохід; 목을 걸다 – ідіома: ризикувати життям
18.	불 – вогонь, світло	불을 켜다/끄다 – увімкнути/вимкнути світло. 불을 피우다 – запалити вогонь
19.	크다 – високий	키가 크다 – високий зріст; 집이 크다 – великий будинок; 신발이 크다 – велике взуття ; 사랑이 크다 – велике кохання; 큰 병화 – великі зміни; 이 아르바이트는 시급이 큰 편이라 학생들 사이에서 인기가 많다 – Ця робота популярна серед студентів, адже погодинна оплата висока; 소리가 크디 – голосно, вголос; 피해가 크다 – сильне руйнування; 영향이 크다 – великий вплив; 지수는 통이 커서 어지간한 일에는 화를 내거나 얼굴을 붉히지 않는다 – Джісу має велике серце, тому ніколи не злиться і не соромиться ; 큰 잘못 – велика помилка.

20.	맞다 – бути вірним, бути правильним	맞는 답 – правильна; 말이 맞다 – вірні слова; 사가지가 맞다 – розмір підходить; 적성에 맞다 – той, що відповідає здібностям, талантам.
21.	복잡하다 – складний, заплутаний, переповнений, перенавантажений	머리가 복잡하다 – ідіома: забита голова; 복잡한 일 – складна робота; 길이 복잡하다 – затори на дорогах
22.	멀다 – далекий	먼 바다 – далеке море; 먼 과거 – далеке минуле ; 지수 성적을 따라잡으려면 아직 한참 멀었지 – попереду довгий шлях, щоб наздогнати Джису ; 수업이 끝나려면 세 시간이나 남았으니 아직 한참 멀었어 – до кінця уроку ще 3 години, тож не скоро ; 촌수가 멀다 – далекі родичі
23.	깊다 – глибокий	바다가 깊다 – глибоке море; 깊은 숲 – густий ліс; 깊은 안개 – густий туман; 마음이 깊다 – глибокий та серйозний; 민준이는 사려가 깊은 사람으로 상대방을 먼저 생각하여 배려하는 마음씨를 지녔다. – Мінджу розсудливий, уважний та думає спочатку про інших; 관계가 깊다 – глибокі міцні стосунки; 유래가 깊다 – глибоке, давнє походження.